

**UCHWAŁA NR XXVII/184/2020
RADY GMINY I MIASTA RASZKÓW**

z dnia 16 grudnia 2020 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy i Miasta Raszków na rok 2021.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2020r., poz. 713 z późn. zm.) art. 4¹ ust.2 ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2019 r. poz. 2277 z późn. zm.) oraz art. 10 ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2020 r. poz. 2050) Rada Gminy i Miasta Raszków uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się do realizacji Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla Gminy i Miasta Raszków na rok 2021 stanowiący załącznik nr 1.

§ 2. Przyjmuje się do realizacji Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy i Miasta Raszków na rok 2021 stanowiący załącznik nr 2.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Gminy i Miasta Raszków.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia z mocą obowiązującą od 1 stycznia 2021r.

Załącznik 1 do Uchwały Nr XXVII/184/2020
Rady Gminy i Miasta Raszków
z dnia 16 grudnia 2020 r.
o Gminnym Programie Profilaktyki
i Rozwiązywaniu Problemów Alkoholowych

**GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI
I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH
DLA GMINY I MIASTA RASZKÓW
NA ROK 2021**

I. Wprowadzenie

Alkoholizm – uzależnienie od alkoholu, toksykomania alkoholowa, choroba alkoholowa, jest to choroba polegająca na utracie kontroli nad ilością spożywanego alkoholu.

Spożywanie zazwyczaj dużych ilości alkoholu przez alkoholika jest spowodowane przymusem o charakterze psychicznym i somatycznym, i nie podlega jego woli, jednak jest możliwy do powstrzymania i utrzymania abstynencji. Mechanizm powstawania uzależnienia nie jest do końca wyjaśniony, ale ma bezpośredni związek z nadużywaniem alkoholu.

Ryzykownie nadużywa alkoholu około 17% polskiego społeczeństwa. Konsumpcja alkoholu ma istotny wpływ na zdrowie fizyczne i psychiczne zarówno jednostek jak i rodzin, a jej konsekwencje dotyczą nie tylko osób pijących szkodliwie, ale wpływają też na całą populację.

Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2019 r. poz. 2277 z późn. zm.) reguluje zagadnienia dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, wskazuje zadania z tego zakresu oraz podmioty odpowiedzialne za ich realizację, określa również źródła finansowania tych zadań. Zadania w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi samorząd gminy wykonuje zgodnie z art. 4¹ w szczególności:

1. leczenie, rehabilitację i reintegrację osób uzależnionych od alkoholu,
2. działalność wychowawczą i informacyjną,
3. tworzenie warunków sprzyjających realizacji potrzeb, których zaspokajanie motywuje powstrzymanie się od spożywania alkoholu,
4. ograniczanie dostępności alkoholu,
5. zapobieganie negatywnym następstwom nadużywania alkoholu i ich usuwanie.

Gminny program profilaktyki rozwiązywania problemów alkoholowych ma na celu wspieranie rodzin z problemem alkoholowym, skierowany jest do wszystkich placówek i instytucji znajdujących się na terenie gminy oraz wszystkich mieszkańców.

Problemy związane ze spożywaniem alkoholu w Polsce.

1. Używanie alkoholu przez młodzież

Napoje alkoholowe są najbardziej rozpowszechnioną substancją psychoaktywną wśród młodzieży. Chociaż raz w ciągu całego swojego życia piło alkohol 83,8% 15-16 latków i 95,8% 17-18 latków. Za wskaźnik względnie częstego używania alkoholu przyjęto picie w

czasie ostatnich 30 dni przed badaniem. Jakikolwiek napoje alkoholowe w tym czasie piło 48,6% uczniów z grupy młodszej i 82,3% uczniów z grupy starszej.

Jak wynika z badań realizowanych w 2015 roku w ramach międzynarodowego projektu: „European School Survey Project on Alcohol and Drugs” (ESPAD) w ciągu ostatniego miesiąca przed realizacją badania w grupie 17-18 latków 72% osób deklarowało, że piło piwo, 41% wino i aż 63% miało kontakt z napojami wysokoprocentowymi

Najbardziej popularnym napojem alkoholowym wśród młodzieży jest piwo. Wysoki odsetek badanych przyznaje się do przekraczania progu nietrzeźwości. W czasie ostatnich 30 dni przed badaniem w stanie silnego upojenia było 12,5% młodzieży z młodszej grupy i 19,7% młodzieży ze starszej grupy wiekowej.

Mniej powszechnym zachowaniem jest palenie tytoniu. Chociaż raz w życiu paliło 56,2% młodzieży z młodszej grupy wiekowej i 71,5% młodzieży ze starszej grupy wiekowej. W czasie ostatnich 30 dni przed badaniem paliło 26,4% 15-16 latków i 41,7% 17-18 latków. Zarówno palenie tytoniu jak i picie alkoholu jest bardziej rozpowszechnione wśród chłopców niż wśród dziewcząt.

W sumie wyniki z ostatnich 16 lat zdają się sugerować, że nie udało się osiągnąć celu, jakim jest zachowanie abstynencji od alkoholu do osiągnięcia pełnoletności, jeśli nie przez wszystkich nastolatków, to przynajmniej przez większość z nich. W młodszej grupie zauważyć jednak trzeba pozytywną tendencję trwającą już 12 lat.

Wyniki uzyskane w 2015r. w zestawieniu z wynikami z 2011 r. wskazują na znaczny spadek odsetka często pijących w grupie 15-16 latków. Po raz pierwszy od 1995 r. mniej niż połowa respondentów nie piła w czasie ostatnich 30 dni od momentu badania. W grupie uczniów szkół ponadgimnazjalnych można mówić o stabilizacji.

2. Uszkodzenia zdrowia osób uzależnionych.

Zgodnie z wskaźnikami europejskimi ok. 2-3% dorosłych uzależnia się od alkoholu. W Polsce liczbę osób uzależnionych od alkoholu można oszacować między 700-900 tys., z czego 80% stanowią mężczyźni. Liczba osób zarejestrowanych w zakładach leczenia odwykowego systematycznie rośnie. Znaczący wzrost pacjentów w porównaniu z początkiem lat 90-tych można przypisać poprawiającej się jakości i efektywności leczenia odwykowego, wzrastającemu poziomowi wiedzy o uzależnieniach w społeczeństwie, ale także związanej konsumpcji alkoholu.

Uzależnienie jest chorobą wywołuje szereg szkód zdrowotnych, ogranicza możliwości zarobkowania, przez co wpływa na pogorszenie warunków materialnych jednostek i rodzin. Jest wysoko powiązane z bezrobociem, niższym statusem socjoekonomicznym, niskim poziomem wykształcenia, wypadkami i przemocą interpersonalną. Ryzyko zgonu alkoholików oszacowane w badaniach Instytutu Psychiatrii i Neurologii jest 4,8 razy wyższe niż przeciętne w populacji generalnej.

3. Zaburzenia życia rodzinnego związane z alkoholem, w tym zjawisko przemocy w rodzinie.

Szacuje się, że co najmniej dwa miliony osób dorosłych i około dwa i pół miliona dzieci żyje w rodzinach z problemem alkoholowym. Jak wynika z badań Instytutu Psychologii Zdrowia co najmniej w 66% tych rodzin dochodzi do aktów przemocy. Nie wszystkie akty przemocy są ujawniane jednak dzięki istnieniu procedury Niebieska Karta służącej m. in. rejestrowaniu przemocy w rodzinie, można oszacować zasięg tego zjawiska.

Sukcesywnie rośnie liczba osób, z którymi kontaktują się członkowie gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych w związku ze stosowaniem przez nie przemocy wobec członków rodziny (w 2010 roku było to 21 056 osób, a w 2016 roku – 28 729 osób). Może to wskazywać na większą gotowość członków komisji do poruszania w trakcie rozmowy z osobą nadużywającą alkoholu tematu przemocy wobec bliskich oraz na większe kompetencje członków komisji w zakresie kontaktu z klientem. Ponad 15,6 tys. osób stosujących przemoc w rodzinie w 2016 roku było motywowanych przez gminne komisje do uczestnictwa w różnych formach oddziaływań dla osób stosujących przemoc.

4. Naruszenie prawa przez osoby handlujące alkoholem.

Administracyjne i prawne ograniczanie dostępności alkoholu, koncesjonowanie jego produkcji i sprzedaży jest jednym z najskuteczniejszych narzędzi ograniczania zakresu problemów alkoholowych. Stąd konieczność kontrolowania przestrzegania prawidłowości obrotu alkoholem. Ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi reguluje te kwestie dość szczegółowo.

Sprzedaż alkoholu osobie nieletniej zgodnie z prawem jest przesłanką do cofnięcia zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych. Mimo wszczynania dużej liczby tego typu postępowań jedynie nieliczne kończą się odebraniem zezwoleń. Powodem są zawiłości proceduralne, umożliwiające podważanie zapadających postanowień a także trudność zebrania materiału dowodowego. Zwiększyła się dezaprobatą społeczną dla sprzedaży alkoholu nieletnim.

5. Straty ekonomiczne, uszkodzenia środowiska pracy.

Koszty ekonomiczne (leczenie, wypadki drogowe, zaangażowanie wymiaru sprawiedliwości, system opieki społecznej, przedwczesna umieralność itd.) związane z używaniem i nadużywaniem alkoholu w Polsce można oszacować na poziomie ok. 30 mld zł. Nietrzeźwość w miejscu pracy, mimo znacznej poprawy sytuacji w ostatnich latach. Nadal jest przyczyną absencji i obniżonej wydajności osób zatrudnionych w różnych sektorach gospodarki. Zmniejszyła się liczba wypadków w miejscu pracy, powstałych na tle nadużywania alkoholu. Jest to najprawdopodobniej skorelowane nie tylko z lepszą kontrolą miejsca pracy, ale także z obawą pracowników przed utratą zatrudnienia.

II. Diagnoza lokalna w zakresie spożywania napojów alkoholowych oraz problemów alkoholowych:

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2021 określa sposób realizacji zadań własnych gminy wynikających z art. 4¹ ust. 1 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu (Dz. U. z 2019 r. poz. 2277 z późn. zm.)

Polityka rozwiązywania problemów alkoholowych na terenie Gminy i Miasta Raszków prowadzona jest zgodnie z kierunkami określonymi w niniejszym programie, który jest kontynuacją działań w tym zakresie, prowadzonych w latach poprzednich.

Według danych z 2020 roku miasto Raszków i 23 wioski zamieszkuje 11 844 osób w tym 5 938 kobiet i 5 906 mężczyzn. Dzieci i młodzież do lat 18 to 2 497 osób, czyli 21,08 % ogółu mieszkańców gminy.

Na terenie Gminy i Miasta funkcjonuje Zespół Szkół w Korytach wraz z filią w Korytnicy oraz Szkoły Podstawowe w Raszkowie, Ligocie, Bieganinie wraz z filią w Grudzielcu, Radłowie, Jankowie Zalesnym, do których uczęszcza łącznie 992 uczniów.

Na terenie Gminy i Miasta Raszków znajdują się 35 stałe punkty sprzedaży napojów alkoholowych (27 sklepów i 8 restauracji i barów). Wszystkie punkty prowadzą sprzedaż piwa, napoje o zawartości do od 4,5 % do 18 % alkoholu sprzedawane są w 26 punktach, a napoje powyżej 18% zawartości alkoholu sprzedawane są w 28 punktach.

Przyjmując szacunki Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych można zakładać że w gminie do 10 tys. mieszkańców (dane najbardziej zbliżone do Gminy i Miasta Raszków) jest:

- około 2% populacji to osoby uzależnione od alkoholu - około 200 osób,
- około 4% populacji to osoby dorosłe żyjące w otoczeniu alkoholika (współmałżonkowie, rodzice) około 400 osób,
- około 4% populacji to dzieci wychowujące się w rodzinach alkoholików - około 400 osób,
- około 5-7% populacji to osoby pijące szkodliwie i ryzykownie - około 500-700 osób,
- 2/3 osób dorosłych oraz 2/3 dzieci z rodzin z problemem alkoholowym to ofiary doznające przemocy domowej tj. około 530 dorosłych i dzieci.

W Gminie i Mieście Raszków, tak jak na terenie całego kraju, nadużywanie alkoholu stanowi istotny problem społeczny. Do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wpłynęło 14 nowych wniosków w sprawie skierowania osoby nadużywającej picie alkoholu na leczenie. Wnioski wpływały głównie z Komisariatu Policji oraz od rodziny osoby uzależnionej. 8 wniosków zostało skierowanych do Sądu Rejonowego w Ostrowie Wielkopolskim. W celu wydania opinii o uzależnieniu przez lekarzy biegłych psychologa i psychiatrę, skierowano 12 wniosków.

Z danych uzyskanych od pracowników socjalnych wynika, że alkohol niezmiennie stanowi znaczącą przesłankę do ingerencji w sprawowanie opieki nad dziećmi i jest przyczyną niewydolności wychowawczej rodzin. Wsparciem asystenta rodziny ze względu na nadużywanie alkoholu objęto 3 rodziny. W rejestrach Miejsko - Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej znajdują się 63 osoby (29 rodzin) z problemem alkoholowym. Nadużywanie alkoholu przez rodziców destabilizuje funkcjonowanie całej rodziny. Role w rodzinie dysfunkcyjnej ulegają zaburzeniu. W niemal każdym takim przypadku dzieci przyjmują nieadekwatne dla wieku role, nie mają zabezpieczonych podstawowych potrzeb psychologicznych i są narażone na różnego rodzaju nadużycia i zaniedbania, w szczególności związane z przemocą psychiczną i fizyczną. Wyniki badań pokazują, że liczba rodzin korzystających z systemu pomocy społecznej w związku z uzależnieniem od alkoholu jest nadal wysoka. Zaznaczyć należy, że liczba rodzin w populacji gminy jest większa, gdyż nie wszystkie korzystają z instytucjonalnej pomocy.

Przemoc domowa i inne zaburzenia życia rodzinnego, związek pomiędzy używaniem alkoholu i przemocą naukowcy udowodnili wiele lat temu. Badania te potwierdzają dane instytucji zajmujących się zjawiskiem. Z diagnozy gminnej wynika, że policjanci podjęli 29

interwencji, podczas których uruchomiono procedurę Niebieskiej Karty, w większości przypadków osoby stosujące przemoc były pod wpływem alkoholu. 85 osób (40 rodzin) zostało objętych pomocą Zespołu Interdyscyplinarnego. Niezbędne jest również stałe podnoszenie kompetencji osób zajmujących się zjawiskiem przemocy. Zauważyć można iż w gminie na stałym poziomie występuje również problem przemocy w rodzinie. Zatem zasadnym jest kontynuowanie działań dotyczących pomocy psychologicznej, socjoterapeutycznej i opiekuńczej dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym. Niezbędne jest również stałe podnoszenie kompetencji osób zajmujących się tą problematyką.

III. Cele gminnego programu

1. Cele nadrzędne:

- ograniczenie zachowań ryzykownych dzieci i młodzieży,
- zmniejszenie rozmiarów istniejących problemów alkoholowych wśród osób dorosłych,
- zmniejszenie liczby zachowań agresywnych i przemocy w rodzinie o podłożu alkoholowym,

2. Cele szczegółowe:

- opóźnienie wieku inicjacji alkoholowej przez dzieci i młodzież,
- zmniejszenie liczby indywidualnych zagrożeń wynikających z picia alkoholu,
- zmniejszenie liczby nietrzeźwych kierowców,
- zwiększenie liczby osób leczonych w placówkach leczenia odwykowego,
- zwiększenie liczby sprzedawców kontrolujących wiek osób kupujących alkohol.

IV. Zadania gminnego programu

1. Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu

- realizacja zadań pomocy osobom uzależnionym po przebytych podstawowym programie terapii – programy wspierające, motywujące i podtrzymujące abstynencję.
- realizacja zadań pomocy ofiarom przemocy przez Rodzinny Punkt Konsultacyjny, Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Komisariat Policji w Raszkowie, jednostki oświatowe,
- kierowanie i dofinansowanie szkoleń, konferencji itp. dla osób realizujących zadania gminnego programu, działających na rzecz uzależnionych, ich rodzin, dzieci i młodzieży szkolnej.

- współpraca z placówkami leczenia uzależnień, z których korzystają mieszkańcy Gminy i Miasta Raszków
- dofinansowanie programów związanych z przemocą w rodzinie,
- dofinansowanie działalności punktu konsultacyjnego i działalności psychologa dla osób z problemem alkoholowym i przemocą w rodzinie w punkcie przy MGOPS w Przybysławicach.

2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie

- finansowanie /dofinansowanie zajęć socjoterapeutycznych i profilaktycznych dla dzieci z grup ryzyka, świetlicy środowiskowej z salą ćwiczeń i innych struktur dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym,
- dofinansowanie wybranych programów terapeutycznych dla osób współuzależnionych oraz dzieci wychowujących się w rodzinach z problemem alkoholowym i problemem przemocą w rodzinie,
- współdziałanie w zakresie procedury „Niebieska Karta”,
- dofinansowanie programów terapeutycznych dla dzieci – ofiar przemocą,
- finansowanie / dofinansowanie wyjazdów i kolonii dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym i przemocą,
- opracowanie materiałów informacyjnych o możliwości uzyskania pomocy na terenie Gminy i Miasta Raszków,
- organizowanie lokalnych kampanii edukacyjnych na rzecz zatrzymania przemocą w rodzinie,
- dofinansowanie szkoleń i kursów specjalistycznych w zakresie pracy z dziećmi z rodzin z problemem alkoholowym oraz w zakresie prowadzenia zajęć socjoterapeutycznych prowadzonych przez pedagogów,

3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach profilaktycznych i socjoterapeutycznych

- dofinansowanie realizacji przez nauczycieli programów profilaktycznych dla uczniów szkół na terenie Gminy i Miasta Raszków w ramach szkolnego programu wychowawczo - profilaktycznego,
- finansowanie programów i zajęć mających na celu kształtowanie właściwych postaw dzieci i młodzieży wobec alkoholu, m.in. poprzez: promowanie zdrowego stylu życia, zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży,
- finansowanie/dofinansowanie programów z zakresu profilaktyki selektywnej dla grup podwyższonego ryzyka (dzieci i młodzież z rodzin z problemem alkoholowym),
- wspieranie edukacji rodziców i wychowawców w zakresie pomocy młodzieży w utrzymaniu abstynencji oraz kształtowaniu atmosfery społecznej negującej nadmierne używanie alkoholu
- promowanie/wspieranie/dofinansowanie programów profilaktyki z elementami zajęć sportowych w zakresie organizacji czasu wolnego dzieci i młodzieży, stanowiących alternatywę wobec używania napojów alkoholowych,
- finansowanie interdyscyplinarnych szkoleń na temat przemocy w rodzinie,
- współpraca z lokalnymi mediami w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień i przemocy w rodzinie,
- wspieranie kampanii i szkoleń na temat przeciwdziałania przemocy,
- finansowanie i organizowanie szkoleń dla przedsiębiorców handlujących alkoholem,
- prowadzenie lokalnych kampanii edukacyjnych związanych z profilaktyką problemów alkoholowych, organizowanie festynów, obchodów lokalnych dni np.: trzeźwości, światowego dnia FAS, debat w lokalnych mediach,
- działalność na rzecz przeciwdziałania nietrzeźwości kierowców i bezpieczeństwa w miejscach publicznych,
- organizowanie szkoleń członków Komisji i osób aspirujących do pracy w tych strukturach,
- szkolenia pracowników instytucji gminnych - MGOPS, Policja, GKRPA, Rada Gminy i Miasta oraz innych współpracujących w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i przemocy w rodzinie.

4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych:

- współpraca z instytucjami i podmiotami pozarządowymi, organizacjami sportowymi, kulturalno-oświatowymi, kościołem katolickim, Ośrodkiem Profilaktyki i Terapii Uzależnień i innymi w zakresie realizacji zajęć z zakresu profilaktyki,
- wsparcie merytoryczne stowarzyszeń abstynenckich,

- współdziałanie z Komisariatem Policji w celu zwiększenia liczby kontroli kierowców pod względem trzeźwości, Miejsko - Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej poprzez wspieranie wszelkich działań mających na celu przeciwdziałanie przemocy w rodzinie oraz rozwiązywanie problemów alkoholowych w Gminie i Mieście Raszków, szkołami z terenu gminy, służbą zdrowia i Sądem Rejonowym, kuratorami, Miejsko-Gminnym Ośrodkiem Kultury
- wspieranie lokalnych kampanii edukacyjnych, organizacji imprez rozrywkowych i sportowych promujących bezalkoholowe przedsięwzięcia,
- objęcie szkoleniami podstawowymi z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i przemocy domowej przedstawicieli policji, pomocy społecznej, społecznych kuratorów sądowych, nauczycieli itp.
- wspieranie abstynencji i leczenia osób uzależnionych, poprzez umożliwienie im korzystania z terapii indywidualnej w Ośrodku Profilaktyki i Terapii Uzależnień w Ostrowie Wlkp. wynagradzanie biegłych sądowych psychologa i psychiatrę za wydawanie opinii dotyczącej stopnia uzależnienia od alkoholu.

5. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy (zakaz reklamy i sprzedaży alkoholu nieletnim) oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego

- reagowanie na potrzeby wynikające z otrzymywanych raportów – uruchamianie programów interwencyjnych,
- reagowanie na przypadki sprzedaży alkoholu nieletnim i przypadki spożywania przez nich alkoholu,
- przeprowadzanie systematycznych kontroli przestrzegania przepisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, a w szczególności sprzedaży alkoholu nieletnim, nietrzeźwym i pod zastaw wraz ze wskazaniem osób upoważnionych do prowadzenia ww. kontroli,
- reagowanie na naruszenie zakazu spożywania napojów alkoholowych na ulicach i w parkach.

Po określeniu powyżej wymienionych zadań gminnego programu można sprecyzować jego mocne i słabe strony oraz szanse i zagrożenia w zrealizowaniu zadań.

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> • Wieloletnia realizacja zadań ujętych w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. • Profesjonalna kadra służąca rozwiązywaniu problemów społecznych (członkowie GKRPA, pracownicy MGOPS, kadra pedagogiczna). • Współpraca z podmiotami zewnętrznymi w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych (MGOPS, Komisariat Policji, placówki oświatowe). 	<ul style="list-style-type: none"> • Niechęć osób z problemem alkoholowym do podjęcia leczenia. Niewystarczająca świadomość społeczności lokalnej na temat współczesnych zagrożeń związanych z uzależnieniem. • Niewystarczająca ilość organizacji pozarządowych działających na rzecz osób uzależnionych i zajmujących się profilaktyką uzależnień. • Niedostateczna liczba grup wsparcia, grup samopomocowych dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. • Mała świadomość społeczna, społeczność lokalna słabo włącza się w działania samopomocowe.
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> • Stabilny dostęp do środków finansowych pochodzących z zezwoleń • Realizacja profesjonalnych, o udowodnionej naukowo skuteczności programów profilaktycznych, zgodnie z celem operacyjnym nr 2 Narodowego Programu Zdrowia. 	<ul style="list-style-type: none"> • Wzrost spożycia alkoholu przez populację osób pełnoletnich. • Niekorzystne wyniki badań dot. używania substancji psychoaktywnych przez młodzież – ESPAD 2019. • Niepokojące szacunki Światowej Organizacji Zdrowia (WHO) dot. dalszego wzrostu spożycia alkoholu

V. Współpraca z instytucjami w zakresie współrealizacji zadań wynikających z gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych:

- Burmistrz Gminy i Miasta Raszków,
- Punkt Konsultacyjny przy MGOPS w Przybysławicach,
- Komisariat Policji w Raszkowie,
- Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Raszkowie z siedzibą w Przybysławicach,
- Szkoły i inne placówki oświatowe z terenu Gminy i Miasta Raszków,
- Kościół katolicki i inne związki wyznaniowe,

VI. Finansowanie programu

Gminny Program realizowany będzie przez cały rok kalendarzowy w ramach środków finansowych planowanych w budżecie Gminy i Miasta Raszków, pozyskiwanych zgodnie z art. 9 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z tytułu wydawania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych. Określa je preliminarz wydatków opracowany na dany rok, zgodny z projektem budżetu Gminy i Miasta Raszków w dziale 851 – ochrona zdrowia, w rozdziale 85154 - przeciwdziałanie alkoholizmowi.

Środki finansowe niewykorzystane w danym roku budżetowym są przeznaczone na realizację gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w roku następnym.

VII. Zasady wynagradzania członków komisji

1. Zgodnie z art. 4.¹ ust. 5 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi zasady wynagradzania członków gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych określa rada gminy w gminnych programach rozwiązywania problemów alkoholowych.

Członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych mają prawo do wynagrodzenia za udział w posiedzeniu Komisji, w posiedzeniu Zespołu ds. rozpatrywania wniosków, a także w przeprowadzanych kontrolach w następujących wysokościach:

- a) Członkowie Komisji otrzymują 8 % minimalnego wynagrodzenia ustalonego w Rozporządzeniu Rady Ministrów w sprawie wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę.
- b) Podstawę do wypłacenia wynagrodzenia określonego w pkt. a) stanowi lista obecności

członków Komisji obecnych na posiedzeniach potwierdzona własnoręcznym podpisem.

VIII. Sprawozdanie z realizacji programu

Przewodniczący gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych lub jego zastępca składa sprawozdanie z działalności GKRPA i realizacji Gminnego Programu Radzie Gminy i Miasta do 31 marca każdego roku.

Załącznik 2 do Uchwały Nr XXVII/184/2020
Rady Gminy i Miasta Raszków
z dnia 16 grudnia 2020 r.
o Gminnym Programie
Przeciwdziałania Narkomanii

**GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI
PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII
DLA GMINY I MIASTA RASZKÓW
NA ROK 2021**

I. Wstęp

Podstawę działań związanych z zapobieganiem narkomanii stanowi ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii, która zobowiązuje samorząd lokalny do opracowania Gminnego Programu. Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii w Raszkowie na rok 2021 określa lokalną strategię w zakresie profilaktyki oraz minimalizacji szkód społecznych wynikających z nadużywania narkotyków.

Program przedstawia zadania własne gminy wynikające z art. 10 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2020r. poz. 713) oraz finansowanie działań związanych z jego realizacją.

Zgodnie z treścią tej ustawy zadania w zakresie przeciwdziałania narkomanii obejmują poniższe działania:

1. zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem;
2. udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej;
3. prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo-rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach profilaktycznych i socjoterapeutycznych;
4. wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii;
5. pomoc społeczną osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.

Niniejszy Program jest ukierunkowany przede wszystkim na profilaktykę oraz na bezpośrednie i czynne zapobieganie patologiom społecznym, a jego realizacja wymaga rozpoznania potrzeb środowiska, na rzecz profilaktyki, leczenia i readaptacji.

Program skierowany jest do osób używających narkotyki, ale przede wszystkim do dzieci i młodzieży, w tym młodzieży z grup ryzyka.

II. Diagnoza sytuacji

Narkomania jest zjawiskiem ogólnoswiatowym. Powstaje na podłożu przeobrażeń zachodzących we współczesnym cywilizowanym świecie i staje się poważnym problemem społecznym.

Narkomania powstaje na skutek zanikania tradycyjnych więzi społecznych, zwłaszcza rodzinnych oraz osłabienia funkcji wychowawczej rodziny i szkoły. Jest niepokojącym przejawem trudności dojrzewania psychospołecznego, a zwłaszcza emocjonalnego młodych ludzi.

Zażywanie narkotyków wywołuje wiele różnych problemów rodzinnych, szkolnych, prawnych, a także zdrowotnych. Jednym z nich jest wystąpienie tzw. zespołu uzależnienia, a także ostrych i przewlekłych chorób.

Narkomania jest przyczyną tragedii wielu młodych ludzi i ich rodzin. Stanowi poważne zagrożenie dla zdrowia społeczeństwa.

III. Podstawa wprowadzenia działań związanych z zapobieganiem narkomanii.

1. Cele programu

1. zapobieganie wzrostowi i rozprzestrzenianiu się problemu narkomanii zażywania narkotyków poprzez działalność wychowawczą, edukacyjną, informacyjną i zapobiegawczą,
2. ograniczanie szkód zdrowotnych i społecznych związanych z zażywaniem narkotyków i uzależnieniem od narkotyków,
3. zapobieganie zjawisku recydywy i nawrotom narkomanii u osób dotkniętych uzależnieniem,
4. osłabienie ryzyka sięgania po narkotyki wśród młodzieży poprzez poznanie przyczyn narkomanii i sięgania po narkotyki.

2. Podmioty realizujące zadania w zakresie przeciwdziałania narkomanii.

Zadania w zakresie przeciwdziałania narkomanii są realizowane poprzez :

1. Burmistrza Gminy i Miasta Raszków.
2. Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.

3. Szkoły podstawowe, przedszkola.
4. Komisariat Policji.
5. Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury i Raszkowską Bibliotekę Publiczną.
6. Rodzinny Punkt Konsultacyjny dla osób uzależnionych i współuzależnionych.
7. Organizacje pozarządowe.
8. Osoby fizyczne, specjalistów z zakresu uzależnień.

3. Zadania Gminnego Programu:

1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem.
 - a) realizacja zadań pomocy osobom uzależnionym i współuzależnionym, poprzez programy wspierające, motywujące i podtrzymujące,
 - b) wspieranie specjalistycznego poradnictwa: psychologicznego, pedagogicznego, prawnego i terapeutycznego,
 - c) kontynuowanie działalności Rodzinnego Punktu Konsultacyjnego dla osób uzależnionych i ich rodzin - pomoc terapeutyczna dla rodziców, dzieci, młodzieży zagrożonych problemem narkomanii.
2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej,
 - a) pogadanki z rodzicami w zakresie umiejętności rozpoznawania problemu i udzielenia pomocy,
 - b) dofinansowanie pozaszkolnych programów profilaktycznych adresowanych do rodziców,
 - c) konsultacje oraz poradnictwo prawne dla osób uzależnionych i współuzależnionych świadczone przez Rodzinny Punkt Konsultacyjny.
3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo-rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w poza lekcyjnych programach socjoterapeutycznych i profilaktycznych;

- a) wspieranie szkół podstawowych w rozwijaniu działań profilaktycznych,
 - b) przeprowadzanie w szkołach działań profilaktycznych mających na celu zapobieganie szerzeniu się narkomanii wśród dzieci i młodzieży,
 - c) prowadzenie zajęć socjoterapeutycznych i profilaktycznych oraz Gminnej Świetlicy Środowiskowej - sali ćwiczeń,
 - d) prowadzenie programów profilaktycznych i wprowadzanie programów alternatywnych jako element organizacji czasu wolnego dzieci i młodzieży,
 - e) prowadzenie kampanii edukacyjnych obejmujących problematykę narkomanii adresowanych w szczególności do określonych grup docelowych (dzieci i młodzież szkół podstawowych),
 - f) prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych jako element programów psychoprofilaktycznych w szkołach,
 - g) prowadzenie programów edukacyjnych, organizowanie konkursów, turniejów, promujących zdrowy styl życia bez nałogów,
 - h) szkolenie na temat psychologiczno – społecznych uwarunkowań agresji wśród młodzieży z uwzględnieniem wpływu środków odurzających na wzrost zachowań agresywnych ,
4. Wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii;
- a) zbieranie informacji na temat placówek, instytucji, organizacji, które mogą pomóc w rozwiązywaniu problemów dotyczących uzależnień,
 - b) kontynuacja współpracy z Komisariatem Policji, Miejsko – Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Raszkowie, Niepublicznym Zakładem Opieki Zdrowotnej w Raszkowie,
 - c) współpraca z jednostkami oświatowymi z terenu Gminy i Miasta Raszków oraz wspieranie merytoryczne kadry pedagogicznej przy opracowywaniu szkolnych programów wychowawczo – profilaktycznych.
5. Pomoc społeczną osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.

- a) świadczenie pomocy społecznej osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętych ubóstwem i wykluczeniem społecznym przez Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w myśl przepisów ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2020, poz. 1876)

IV. Zabezpieczenie środków finansowych na realizację Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii.

Na realizację Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii zostaną przeznaczone w części środki pochodzące z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

V. Kontrola realizacji gminnego programu.

Przewodniczący gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych lub jego zastępca składa sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Narkomanii Radzie Gminy i Miasta do 31 marca każdego roku.

Uzasadnienie

do Uchwały Nr XXVII/184/2020

Rady Gminy i Miasta Raszków

z dnia 16 grudnia 2020r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy i Miasta Raszków na rok 2021.

Ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi zobowiązuje Radę Gminy i Miasta do uchwalenia i realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Natomiast do uchwalenia Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii zobowiązuje Radę Gminy i Miasta ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii. W świetle wyżej wymienionych ustaw zadania te są zadaniami własnymi gminy.

Przepisy ustaw nakładają konkretne zadania związane ze zwiększeniem dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem. Zobowiązują do prowadzenia profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów związanych z alkoholizmem i narkomanią.

Wskazują gminne źródła pozyskania środków finansowych – ze sprzedaży zezwoleń na prowadzenie handlu alkoholem, które winne być przeznaczone na realizację zadań wynikających z Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii. Te środki finansowe mogą być wykorzystane wyłącznie na realizację zadań określonych przez Radę Gminy i Miasta w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla Gminy i Miasta Raszków oraz w Gminnym Programie Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy i Miasta Raszków

Programy zostały pozytywnie zaopiniowane przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Przyjęcie przedstawionych „Gminnych Programów” na 2021 rok ma zapobiegać i prowadzić do łagodzenia skutków wynikających z nadużywania alkoholu i problemów narkomanii w naszym społeczeństwie i powinno zapobiegać powstawaniu nowych zagrożeń poprzez działania profilaktyczne realizowane także wśród dzieci i młodzieży.